

pontból egyenesen örvendetes fejlődési nyomokat szabott a fentebb ismertetett két kuriai határozat.

B. S.

Kényszeregyesség és sortartási kifogás. A kényszeregyességi intézménynek jogrendszerünkbe beiktatása számos kérdést vetett fel a kényszeregyességi állapotnak egyéb területre való jogi kihatását illetően. Így sűrűn vetődött föl a kényszeregyesség értékelése váltótörvény 29. §-ával kapcsolatban a biztonság hiánya miatti viszkereket megengedhetőségére. Most a Kuria más vonatkozásban ugyan, de akként, hogy a kimondott elv szélesebb területen nyerhet alkalmazást, döntött a kényszeregyességgel fölvetődött vitakérdésben. A per alapjául a következő tényállás szolgált. Az alperes kezességet vállalt a felperes pénzintézet javára akként, hogy a követelés behajtása az egyenes adósokkal szemben előzetesen megkíséreltessék. Az egyenes adósok ellen kényszeregyességi eljárás indult; a pénzintézet mind a két kényszeregyességi eljárásban bejelentette követelését, de adósok a követelés fennállását tagadták. A hitelező pénzintézet adósok ellen további lépést nem tett, nevezetesen a kényszeregyességi rendelet 93. §-ában említett pert nem tette folyamatba, ellenben a kezest perelte. A kezes időelőtti kifogását mindhárom bíróság honorálta. A Kuria (P. VII. 7937/927) kimondotta, hogy a felperes a K. E. rendelet 93. §-ában irt megállapítási per lefolytatását nem igazolta és mert az egyenes adósok ellenében lefolytatott kényszeregyességi eljárás egymagában ennek megállapítására nem szolgálhat alapul, hogy az egyenes adósok elleni állítólag fennálló követelés behajthatatlanná vált.

A határozat hitelvédelmi szempontból kifogásolható. A kényszeregyesség folyamatban léte talán nem jelenti szükségszerűen a követelés behajthatatlanságát, de a kényszeregyesség életbeli súlya erősebben nyom, mint a logikai súlya.

A kezesnek arra való hivatkozása, hogy „csak” kényszeregyességben van adós, alig lehet jóhiszemű. De az adós, illetve a kezes oldaláról nézve se tulságosan ajánlatos, hogy a közönséges és kész fizető kezes között a felelősségi távolság egyre növeltsék. Minden oly szabály, mely komoly tartalmától fosztja meg az egyszerű kezességet, indíték a hitelezői oldalon arra, hogy az egyszerű kezességet ne fogadja el biztosítéknak, hanem erőltesse a készfizető kezesség vállalását. A hitelező hajlandó a kezesi felelőség alsóbb fokával is beérni, de ha bírói gyakorlatunk azt az alsóbb fokot messzire kitolja, a

gazdasági élet retorziója az egyszerű kezesség elsenyvesztése lesz. Számolni kell azzal, hogy az egyszerű kezesség is hitelbiztosítéki intézmény és nem szabad az egyszerű kezességet sem kivetkőztetni abból a karakteréből, hogy a hitelező biztonságát az szolgálja, hanem, éppen amikor szükség volna a kezesség szolgálataira — akkor mondjon csődöt az intézmény.

Igaz, a K. T. 97. §-a a közk. társaság csődje esetére is megvárokoztatja a hitelezőket, akik a társasági tagok ellen csak a csőd megszüntetése után fordulhatnak, de ez a törvényi elrendezés gyakorlatilag azért nem váltott ki nagyobb elégedetlenséget, mert a hitelezőket nem juttatta abba a tantalusi helyzetbe, hogy ott állanak a kielégítés lehetősége előtt, de hozzányulniok nem szabad. A vagyonbukott közk. társaság tagjai sem ígérnek sok jót a hitelezőknek, de az extraneus kezes sokszor nyújthatja a kielégítés reményét és így további hátránya a Kuria állásfoglalásának, hogy a kényszervárhozás ideje alatt a kezes vagyoni viszonyai is megromolhatnak.

B. S.

Jogélet

Schuster Rudolf nyugalomban. A szabadalmi felső-bíróságnak beolvasztása után Schuster Rudolf, a bíróság élnöke nyugalomba — a „vonult“ szó az ilyen nyugdíjazásoknál úgy érezzük, nem szabatos — került.

Schuster Rudolf jogászi karaktere éles ellentétben volt hivatalával. Nem volt „specialista“. A polgári jog teljes anyaga — még ha voltak is visszatérő kedvenc témái — egyenlő vonzóerővel kötötte le érdeklődését és vérbeli jogászi venáját. Schuster egyénisége sok, együtt ritkán található képességből tevődött össze. Teljes elméleti, dogmatikai készültség mellett az élet gyakorlati igényeit felismerte és respektálta. Bíró volt, akinek hivatása a rendet teremtő döntés kimondása, de szinte ügyvédi temperamentumu debatter volt tollal és szóval egyaránt. Józan ítélőképessége azzá alakította ki történelmi gyökerekre támaszkodó egyéni karakterét, amit Walter Jellinek egy nemrég közzétett rektori diszebszédben „Gegenwart juris“-nak nevezett el, de megvolt a nagy foku hajlamossága a „Zukunftsjurist“ másik kategóriájára, akire igazán illik, hogy „hat Spürsinn für die Zukunft“. A jog apróbb részletkérdései is sürün foglalkoztatták, de nézeteit mindig egységes szempontok elvi magassága kerékitette ki összhangzó egésszé. Ha ezek mellett a kiváló tárgyi tulajdonságok mellett említést